

Dokument na rokovanie

A9-0216/2022

30.8.2022

SPRÁVA

o vplyve zastavenia vzdelávacích, kultúrnych, mládežníckych a športových aktivít v súvislosti s pandémiou COVID-19 na deti a mladých ľudí v EÚ (2022/2004(INI))

Výbor pre kultúru a vzdelávanie

Spravodajca: Hannes Heide

OBSAH

	Strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	19
INFORMÁCIE O PRIJATÍ	22
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE V GESTORSKOM VÝBORE	23

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o vplyve zastavenia vzdelávacích, kultúrnych, mládežníckych a športových aktivít v súvislosti s pandemiou COVID-19 na deti a mladých ľudí v EÚ (2022/2004(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2, 3 a článok 5 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii,
- so zreteľom na články 165, 166 a 167 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na články 14, 15 a 32 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na Európsky pilier sociálnych práv, najmä na jeho zásady 1, 3 a 4,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. apríla 2020 o koordinovanom postupe EÚ v boji proti pandémii ochorenia COVID-19 a jej dôsledkom¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 8. októbra 2020 o záruke pre mladých ľudí²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 10. februára 2021 o vplyve pandémie ochorenia COVID-19 na mladých ľudí a šport³,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. februára 2022 o posilnení postavenia európskej mládeže: zamestnanosť a sociálne zotavenie po pandémii⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. mája 2021 o práve Parlamentu na informácie o prebiehajúcim posudzovaní národných plánov obnovy a odolnosti⁵,
- so zreteľom na správu z Európskeho podujatia pre mládež 2021 s názvom Správa o nápadoch mládeže na Konferenciu o budúcnosti Európy,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 z 22. decembra 2021 o Európskom roku železníc (2022)⁶,
- so zreteľom na návrh odporúčania Rady z 10. decembra 2021 o európskom prístupe k mikrocertifikátom pre celoživotné vzdelávanie a zamestnateľnosť (COM(2021)0770) a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie (SWD(2021)0367),

¹ [Ú. v. EÚ C 316, 6.8.2021, s. 2.](#)

² [Ú. v. EÚ C 395, 29.9.2021, s. 101.](#)

³ [Ú. v. EÚ C 465, 17.11.2021, s. 82.](#)

⁴ Prijaté texty, P9_TA(2022)0045.

⁵ [Ú. v. EÚ C 15, 12.1.2022, s. 184.](#)

⁶ [Ú. v. EÚ L 462, 28.12.2021, s. 1.](#)

- so zreteľom na spravodajský článok zo 7. apríla 2020 s názvom COVID-19: how can VET respond? (COVID-19: ako môže OVP reagovať?), uverejnený Generálnym riaditeľstvom Komisie pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie⁷,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 30. septembra 2020 s názvom Akčný plán digitálneho vzdelávania 2021 – 2027: Prispôsobenie vzdelávania a odbornej prípravy digitálnemu veku (COM(2020)0624),
- so zreteľom na prieskum programu Erasmus+ a Európskeho zboru solidarity o vplyve pandémie COVID-19 na vzdelávaciu mobilitu⁸,
- so zreteľom na nadchádzajúce oznámenie Komisie o dlhodobej starostlivosti a vzdelávaní a starostlivosti v detstve,
- so zreteľom na štúdiu s názvom Vzdelávanie a mládež v Európe po pandémii COVID-19 – vplyvy krízy a odporúčania politík, ktorú uverejnilo generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky 4. mája 2021⁹,
- so zreteľom na štúdiu s názvom Mládež v Európe: vplyvy pandémie COVID-19 na jej ekonomickú a sociálnu situáciu, ktorú uverejnilo generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky Únie 24. septembra 2021¹⁰,
- so zreteľom na štúdiu s názvom Kultúrne a kreatívne sektory v Európe po pandémii COVID-19 – účinky krízy a politické odporúčania, ktorú uverejnilo generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky Únie 18. februára 2021¹¹,
- so zreteľom na ad hoc správu NESET č. 3/2021 s názvom Distance learning from pupil perspective¹² (Dištančné vzdelávanie z pohľadu žiakov),
- so zreteľom na ad hoc správu NESET č. 2/2021 s názvom The impact of COVID-19 on student learning outcomes across Europe: the challenges of distance education for all¹³ (Vplyv pandémie COVID-19 na vzdelávacie výsledky žiakov a študentov v Európe: výzvy vzdelávania na diaľku pre všetkých),

⁷ https://ec.europa.eu/social/vocational-skills-week/covid-19-how-can-vet-respond_en.

⁸ https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2021-09/coronavirus-mobility-impact-results-may2020_en.pdf.

⁹ Štúdia – Education and Youth in post-COVID-19 Europe – crisis effects and policy recommendations (Vzdelávanie a mládež v období po pandémii COVID-19 v Európe – vplyvy krízy a odporúčanie politík), Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky Únie, tematická sekcia B pre štrukturálne politiky a politiky súdržnosti, 4. máj 2021.

¹⁰ Štúdia – Youth in Europe: Effects of COVID-19 on their economic and social situation (Mládež v Európe – vplyvy pandémie COVID-19 na jej ekonomickú a sociálnu situáciu), Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky Únie, tematická sekcia A pre politiky v oblasti hospodárstva, vedy a kvality života, 24. september 2021.

¹¹ Štúdia – Cultural and creative sectors in post-COVID-19 Europe: Crisis effects and policy recommendations (Kultúrne a kreatívne sektory po pandémii COVID-19 v Európe: vplyvy krízy a odporúčania pre politiky), Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky Únie, tematická sekcia B pre štrukturálne politiky a politiky súdržnosti, 18. február 2021.

¹² Díez-Palomar, J., Pulido, C. a Villarejo, B.: Distance learning from a student perspective (Vzdelávanie na diaľku z pohľadu žiakov), ad hoc správa NESET č. 3/2021.

¹³ Sternadel, D.: The impact of COVID-19 on student learning output across Europe: the challenges of distance education for all (Vplyv pandémie COVID-19 na vzdelávacie výsledky žiakov a študentov v Európe: výzvy vzdelávania na diaľku pre všetkých), ad hoc správa NESET č. 2/2021.

- so zreteľom na analytickú správu Európskej siete odborníkov na ekonomiku vzdelávania (EENEE) a NESET s názvom Vplyv pandémie COVID-19 na vzdelávanie znevýhodnených detí a jej sociálno-ekonomické dôsledky¹⁴,
- so zreteľom na technickú správu Spoločného výskumného centra s názvom Pravdepodobný vplyv pandémie COVID-19 na vzdelávanie: úvahy založené na existujúcej literatúre a najnovších medzinárodných súboroch údajov¹⁵,
- so zreteľom na správu Európskeho fóra mládeže zo 17. júna 2021 s názvom Beyond Lockdown: the “pandemic scar” on young people¹⁶ (Následky pandémie: vplyv pandémie COVID-19 na mladých ľudí v Európe),
- so zreteľom na správu organizácie UNICEF zo 4. októbra 2021 s názvom The State of the World’s Children 2021: On My Mind: promoting, protecting and caring for children’s mental health¹⁷ (Situácia detí vo svete v roku 2021 – Na čo myslím: podpora a ochrana duševného zdravia detí a starostlivosť oň), 2021.
- so zreteľom na informačný materiál OECD z 12. mája 2021 s názvom Podpora duševného zdravia mladých ľudí počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19¹⁸,
- so zreteľom na prieskum Young Minds z februára 2021 s názvom Koronavírus: vplyv na mladých ľudí s potrebami v oblasti duševného zdravia¹⁹,
- so zreteľom na projekt Horizont 2020 s názvom Prevention of child mental health problems in Southeastern Europe – Adapt, Optimise, Test, and Extend Parenting for Lifelong Health²⁰ (Prevenencia problémov v oblasti duševného zdravia detí v juhovýchodnej Európe – adaptácia, optimalizácia, testovanie a rozšírenie rodičovstva na celoživotné vzdelávanie),
- so zreteľom na správu Nadácie pre duševné zdravie v Škótsku zo septembra 2020 s názvom Impacts of lockdown on the mental health and well-being of children and young people²¹ (Vplyv opatrení na obmedzenie pohybu na duševné zdravie a pohodu detí a mladých ľudí),

¹⁴ Koehler, C., Psacharopoulos, G. a Van der Graaf, L.: The impact of COVID-19 on the education of disadvantaged children and the economic-economic consequences (Vplyv pandémie COVID-19 na vzdelávanie znevýhodnených detí a jej sociálno-ekonomické dôsledky), správa NESET-EENEE, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2022.

¹⁵ Di Pietro, G., Biagi, F., Costa, P., Karpiński, Z. a Mazza, J.: The likely impact of COVID-19 on education: Reflections based on the existing literature and recent international datasets (Pravdepodobný vplyv ochorenia COVID-19 na vzdelávanie: úvahy založené na existujúcej literatúre a najnovších medzinárodných súboroch údajov), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2020.

¹⁶ [Moxon, D., Bacaiso, C. and Šerban, A., ‘Beyond the pandemic: The impact of COVID-19 on young people in Europe, European Youth Forum, Brussels, 2022.](#)

¹⁷ <https://www.unicef.org/press-releases/impact-covid-19-poor-mental-health-children-and-young-people-tip-iceberg>.

¹⁸ Takino, S., Hewlett, E., Nishina, Y. a Prinz, C.: Supporting young people’s mental health through the COVID-19 crisis (Podpora duševného zdravia mladých ľudí počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19), Politické reakcie OECD na koronavírus (COVID-19), 2021.

¹⁹ <https://www.youngminds.org.uk/about-us/reports-and-impact/coronavirus-impact-on-young-people-with-mental-health-needs/#main-content>.

²⁰ <https://cordis.europa.eu/project/id/779318/results>.

²¹ <https://www.mentalhealth.org.uk/sites/default/files/MHF%20Scotland%20Impacts%20of%20Lockdown.pdf>.

- so zreteľom na výskumnú správu Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (Eurofond) z 9. novembra 2021 s názvom Impact of COVID-19 on young people in the EU²² (Vplyv pandémie COVID-19 na mladých ľudí),
- so zreteľom na kampaň YouMoveEurope o petícii medzinárodného cechu školiteľov v oblasti práce s mládežou s názvom Responding to the Impact of COVID-19 on International Youth Work Mobility²³ (Reakcia na vplyv pandémie COVID-19 na medzinárodnú mobilitu v oblasti práce s mládežou),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. novembra 2021 o politike EÚ v oblasti športu: hodnotenie a ďalší možný postup²⁴,
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa, najmä na jeho článok 12,
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa z 20. novembra 1989, najmä na jeho článok 30,
- so zreteľom na odporúčanie Rady (EÚ) 2021/1004 zo 14. júna 2021, ktorým sa stanovuje Európska záruka pre deti²⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 8. júla 2020 o právach osôb s mentálnym postihnutím a ich rodín počas krízy COVID-19²⁶,
- so zreteľom na európske ciele v oblasti mládeže, najmä na ciele 5, 9 a 11,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. septembra 2020 o kultúrnej obnove Európy²⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 22. októbra 2020 o budúcnosti európskeho vzdelávania v kontexte pandémie COVID-19²⁸,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. marca 2021 o formovaní politiky digitálneho vzdelávania²⁹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. októbra 2021 o situácii umelcov a oživení kultúry v EÚ³⁰,
- so zreteľom na projekt OECD s názvom Študentská agentúra pre rok 2030,
- so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre kultúru a vzdelávanie (A9-0216/2022),

²² <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2021/impact-of-covid-19-on-young-people-in-the-eu>.

²³ <https://you.wemove.eu/campaigns/responding-to-the-impact-of-covid-19-on-international-youth-work-mobility>.

²⁴ Prijaté texty, P9_TA(2021)0463.

²⁵ Ú. v. EÚ L 223, 22.6.2021, s. 14.

²⁶ Ú. v. EÚ C 371, 15.9.2021, s. 6.

²⁷ Ú. v. EÚ C 385, 22.9.2021, s. 152.

²⁸ Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 152.

²⁹ Ú. v. EÚ C 494, 8.12.2021, s. 2.

³⁰ Ú. v. EÚ C 184, 5.5.2022, s. 88.

- A. keďže zatvorenie zariadení, ktoré poskytujú vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve, škôl, univerzít, priestorov pre starostlivosť o mládež a prácu s mládežou, ako aj mimoškolských aktivít, kultúrnych priestorov a športových zariadení bránilo deťom a mladým ľuďom zúčastňovať sa na aktivitách, ktoré sú kľúčové pre ich celkový vývin, napredovanie vo vzdelávaní, ich intelektuálne, fyzické, emocionálne a duševné zdravie a pohodu a ich sociálne a profesijné začlenenie;
- B. keďže deti a mladí ľudia patria medzi najzraniteľnejšie skupiny v našej spoločnosti a počas rozhodujúceho a kritického obdobia ich života ich postihlo zastavenie aktivít v súvislosti s pandémiou COVID-19; keďže duševné zdravie je jedným z predpokladov a základov zdravej spoločnosti a demokracie; keďže prístup k službám v oblasti duševného zdravia je preto neoddeliteľný od ostatných základných práv;
- C. keďže zrušenie vzdelávacích, kultúrnych, mládežníckych a športových aktivít a podujatí zintenzívnilo digitálnu transformáciu do takej miery, že náhle zmenila každodenný život, ako aj spôsob vzájomnej interakcie a komunikácie bez sociálnych alebo fyzických kontaktov medzi deťmi a mladými ľuďmi; keďže zatváranie škôl, kultúrnych priestorov a športových zariadení, v ktorých prebiehajú takéto aktivity a podujatia, znížilo úroveň fyzickej zdatnosti mladých ľudí do takej miery, že v súčasnosti má len štvrtina 11-ročných detí dostatočnú pohybovú aktivitu; keďže to viedlo k tomu, že tretina detí má nadváhu alebo obezitu, čím sa zvyšuje rizikový faktor zdravotného postihnutia a väčšej chorobnosti³¹;
- D. keďže vzdelávanie sa počas pandémie COVID-19 umiestnilo medzi odvetvami, ktoré najviac psychicky vyčerpávajú³², a výskum ukazuje jasné prepojenie medzi duševným zdravím učiteľov a duševným zdravím študentov³³; keďže dištančné vzdelávanie má prirodzené obmedzenia pri výučbe kurzov v laboratóriách a umeleckých kurzov, ako aj odbornom vzdelávaní a telesnej výchove; keďže dištančné vzdelávanie je v mnohých prípadoch pedagogicky nevhodné, najmä pre mladších študentov, ktorí majú väčšiu potrebu medziľudského kontaktu s učiteľom, a vzhľadom na nedostatok príležitostí pre učiteľov, aby boli primerane vyškolení na účinné používanie digitálnych nástrojov v školách; keďže vo väčšine prípadov dištančné vzdelávanie nezohľadnilo potreby študentov, ktorí sa vzdelávajú v regionálnych alebo menšinových jazykoch; keďže tento prístup možno považovať za diskriminačný a vyvoláva napätie, úzkosť a pocit neistoty u týchto študentov;
- E. keďže vzhľadom na absenciu pevného denného harmonogramu vytvárajúceho upokojujúcu „rutinu“ a vytratenie zvyku navštevovať školu počas dlhého obdobia v niektorých členských štátoch sa teraz po opätovnom otvorení škôl zdá, že mnohí študenti sú „odpojení“, nezaujímajú sa o školský život a majú ťažkosti pri hľadaní svojho tempa, koncentrácie, pocitu spolupatričnosti a záujmu o spoločné ciele školskej komunity;
- F. keďže zatvorenie kultúrnych priestorov – ktoré boli prvé zatvorené a posledné, ktorým sa umožnilo opätovné otvorenie – odoprelo mladým kultúrnym tvorcom, a najmä mladým interpretom príležitosť začať a rozvíjať svoju kariéru v tomto kľúčovom ranom štádiu;

³¹ [WHO European Regional Obesity Report 2022.](#)

³² <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2020/living-working-and-covid-19>.

³³ <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2021/en/chapters/chapter1.html#ch1-1>.

- G. keďže amatérske športy boli vážne postihnuté negatívnymi dôsledkami pandémie, keď v prípade mnohých z nich bola činnosť po dlhú dobu úplne pozastavená; keďže sa očakáva, že profesionálne športové kluby, najmä na miestnej a regionálnej úrovni, budú z dlhodobejšieho hľadiska ešte čeliť vážnym výzvam, pokiaľ ide o ich finančné zotavenie; keďže trvalá strata amatérskeho športu by mala priamy vplyv na mladých športovcov, a to tak z hľadiska ich sociálneho rozvoja, ako aj z hľadiska ich potenciálnej budúcej profesionálnej kariéry v športe;
- H. keďže celkový stav duševného zdravia a pohody mladých ľudí sa počas pandémie výrazne zhoršil, pričom problémy súvisiace s duševným zdravím sa vo viacerých členských štátoch v porovnaní s úrovňou pred krízou zdvojnásobili³⁴, čo odborníkov viedlo k označeniu tohto javu za „tichú pandémiu“ alebo „pandemickú jazvu“; keďže pandémia odhalila nedostatok podpory poskytovanej mladým ľuďom, ktorí čelia problémom súvisiacim s duševným zdravím; keďže marginalizované skupiny, ako sú LGBTIQ+ osoby, rasové a etnické menšiny alebo mladí ľudia s osobitnými potrebami, sú vystavené vyššiemu riziku vzniku poruchy duševného zdravia; keďže skutočné dôsledky problémov s duševným zdravím pre mladých ľudí sa často ťažko identifikujú a dodnes nie sú úplne zrejmé;
- I. keďže nadmerný tlak vyvíjaný na študentov, aby dosahovali lepšie výsledky, a to aj od mladého veku, ešte viac zaťažuje ich duševné zdravie a pohodu; keďže problémy s duševným zdravím sú v našich spoločnostiach veľmi stigmatizujúce, čo vedie k tomu, že mladí ľudia, ktorí majú problémy s duševným zdravím, sú tiež vystavení predsudkom, sociálnej izolácii, verbálnemu násiliu alebo šikanovaniu a vzdelávacie prostredie zažívajú ako nebezpečné prostredie, v ktorom je ťažké vyhľadať pomoc alebo liečbu;
- J. keďže existujú veľké rozdiely medzi situáciou v konkrétnych členských štátoch v dôsledku rôznej povahy a rôzneho trvania zavedených opatrení, ako aj rozdielov v prístupe k technológiám a digitálnym nástrojom, ktoré zvyrazňujú nerovnosti medzi vidiekom a mestom;
- K. keďže nútený prechod na virtuálne vzdelávanie nielen prehĺbil už existujúce nerovnosti, ale vytvoril aj nové nerovnosti tým, že deti zo sociálne znevýhodneného prostredia sa nechali bokom v dôsledku stiesnených podmienok bývania, nedostatku digitálnej infraštruktúry alebo vybavenia a problémov s pripojením, čím sa zvýšilo riziko slabých vzdelávacích výsledkov a následne predčasného ukončenia školskej dochádzky u študentov s obmedzenými príležitosťami;
- L. keďže zatvorenie vzdelávacích inštitúcií viedlo k zníženiu úrovne existujúcich vedomostí, strate metodiky nadobúdania nových vedomostí a k skutočnej strate vo vzdelávaní; keďže tieto straty, ktoré budú mať pravdepodobne dlhodobý negatívny vplyv na budúcu pohodu detí a mladých ľudí, sú vyššie medzi študentmi zo sociálno-ekonomicky znevýhodnených domácností, ktorí počas pandémie dostávali menšiu podporu pri štúdiu;

³⁴ https://www.oecd-ilibrary.org/sites/1e1ecb53-en/1/2/2/index.html?itemId=/content/publication/1e1ecb53-en&_csp_=c628cf9bcf7362d2dc28c912508045f6&itemIGO=oecd&itemContentType=book.

- M. keďže sa zistilo, že 64 % mladých ľudí vo vekovej skupine 18 – 34 rokov čelilo na jar 2021 riziku depresie³⁵ a že samovražda je druhou najčastejšou príčinou úmrtia mladých ľudí³⁶ z dôvodu stresu, osamelosti, izolácie, depresie, psychického utrpenia, nedostatočných vzdelávacích, pracovných či finančných príležitostí a nárastu nezamestnanosti mladých ľudí, ako aj neistoty medzi mladými ľuďmi, pokiaľ ide o širšie sociálne a životné vyhliadky;
- N. keďže v rámci EÚ existujú značné regionálne rozdiely v dostupnosti služieb v oblasti duševného zdravia, pričom dostupnosť pre pacientov zo sociálne znevýhodneného prostredia vrátane detí je ďalej limitovaná obmedzeniami, ktoré existujú v niektorých členských štátoch v súvislosti s uhrádzaním psychoterapie z rozpočtov na verejné zdravie; keďže je veľmi potrebný európsky prístup k duševnému zdraviu detí a mladých ľudí s osobitným zameraním na vzdelávacie a školské poradenstvo a poradenstvo pre mládež;
- O. keďže opatrenia na obmedzenie pohybu mali zvlášť negatívny vplyv na osoby so zdravotným postihnutím alebo osobitnými potrebami; keďže opatrenia prijaté členskými štátmi za výnimočných okolností by mali vždy rešpektovať ich základné práva a zabezpečiť ich rovnaký a nediskriminačný prístup k zdravotnej starostlivosti, sociálnym službám a vzdelávaniu, ako aj k mládežníckym, kultúrnym a športovým činnostiam;
- P. keďže rodové rozdiely majú vplyv na to, ako pandémia zasiahla deti a mladých ľudí, pričom dievčatá a mladé ženy vo väčšej miere zažívajú domáce násilie a trpia psychosomatickými chorobami a poruchami nálad³⁷; keďže rodové rozdiely v odmeňovaní sa počas pandémie ešte zhoršili, čo ovplyvnilo rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom žien a ich finančnú závislosť od ich partnerov, príbuzných alebo priateľov; keďže séria obmedzení pohybu zvýšila zaťaženie rodičov a opatrovníkov, čo zvýšilo riziko zneužívania návykových látok rodičmi a násilia v rámci rodiny, čo má vplyv na duševné zdravie a pohodu najzraniteľnejších osôb, ako aj detí a mladých ľudí;
- Q. keďže problémy v oblasti duševného zdravia v ranom štádiu osobného vývoja zvyšujú pravdepodobnosť duševných problémov v dospelosti, čo má ďalekosiahle dôsledky pre osobný, sociálny a profesijný rozvoj a kvalitu života; keďže deti a mladí ľudia prechádzajú kritickými fázami svojho neurologického vývinu a sú zvlášť citliví na rozsiahle využívanie digitálnych nástrojov na dištančné vzdelávanie; keďže táto intenzívna digitalizácia vzdelávania vyvoláva otázky týkajúce sa vplyvu technológií na problémy s učením sa;
- R. keďže zatváranie aktivít znížilo úroveň fyzickej zdatnosti mladých ľudí do takej miery, že v súčasnosti má len štvrtina 11-ročných dostatočnú pohybovú aktivitu;
- S. keďže rok 2022 je Európskym rokom mládeže;
- T. keďže akákoľvek stratégia EÚ v oblasti duševného zdravia zameraná na deti a mladých ľudí im musí v prvom rade poskytnúť príležitosti na vypočutie a zohľadnenie ich

³⁵ <https://www.statista.com/statistics/1287356/risk-of-depression-in-europe-2021-by-age>.

³⁶ Článok UNICEF s názvom The Mental Health Burden Affecting Europe's Children (Závaž z hľadiska duševného zdravia európskych detí), 4. októbra 2021.

³⁷ [Flash Eurobarometer Európskeho parlamentu: Ženy v čase pandémie COVID-19](#).

príspevkov pri vypracúvaní inkluzívnych reakcií; keďže úspešná stratégia musí okrem škôl a učiteľov zahŕňať aj rodičov, rodiny, priateľov, mládežnícke organizácie a služby starostlivosti o mládež, pracovníkov s mládežou, kultúrne inštitúcie a športové kluby tým, že im poskytnú primeranú odbornú prípravu zameranú na to, ako riešiť problémy s duševným zdravím, s cieľom vytvoriť holistický prístup a tiež zabezpečiť, aby boli dosiahnutí mladí ľudia zo sociálno-ekonomicky znevýhodneného prostredia a marginalizovaných skupín;

- U. keďže z vedeckých údajov vyplýva, že úroveň dôvery v inštitúcie medzi príslušníkmi mladších generácií klesá; keďže je to spôsobené stresom a neistotou spojenou so samotnou pandemiou, ale aj obmedzenou účinnosťou oficiálnych komunikačných kanálov členských štátov pri oslovovaní mladšej generácie, ako aj nárastom dezinformácií a falošných správ týkajúcich sa pandémie; keďže je potrebné venovať osobitnú pozornosť opätovnému vybudovaniu tejto dôvery, čo možno dosiahnuť účasťou primeranou veku vrátane ponúkaniu príležitostí pre mladých ľudí, aby prevzali iniciatívu a prijímali rozhodnutia formujúce svet, v ktorom žijú, a podpory aktivity mladých ľudí s cieľom posilniť ich postavenie tak, aby mohli o sebe rozhodovať a rozvíjať svoju odolnosť;
 - V. keďže pandémia nám poskytla príležitosť na riešenie dlhodobých problémov súvisiacich s duševným zdravím, ktoré sa predtým neriešili holisticky; keďže duševné zdravie bolo zahrnuté do osobitných cieľov programu EU4Health, čo prispieva k budovaniu európskej zdravotnej únie založenej na silnejších, prístupnejších a odolnejších systémoch zdravotnej starostlivosti, ktoré sú pripravené čeliť možným budúcim krízam;
 - W. keďže vojna na Ukrajine a jej ničivé dôsledky pre ľudí, výživu, energetiku a financie, ako aj iné globálne hrozby môžu vyústiť do neistoty, ktorá bude podľa očakávaní mať ďalší negatívny vplyv na duševné zdravie a pohodu detí a mladých ľudí;
 - X. keďže vojna na Ukrajine viedla k vysídleniu miliónov detí a mladých ľudí a spôsobila im rozsiahlu traumu;
1. upozorňuje na úlohu, ktorú zohrávajú školy a inštitúcie vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve, ako aj inštitúcie neformálneho a informálneho vzdelávania pri poskytovaní potrebnej materiálnej a psychologickej podpory mladým ľuďom a ich rodinám, a vyzýva členské štáty a regióny, aby poskytli dostatočnú finančnú podporu vzdelávacím inštitúciám hlavného prúdu, najmä prostredníctvom významných investícií do verejného vzdelávania, a aby prijímali a udržali vysokokvalifikovaných učiteľov a pedagogický personál s cieľom uspokojivo zabezpečiť čoraz väčšiu podporu pedagogického, psychologického, fyzického, emocionálneho, kognitívneho a/alebo sociálneho rozvoja mladých ľudí;
 2. v tejto súvislosti naliehavo vyzýva členské štáty, aby výrazne zvýšili verejné výdavky na vzdelávanie a odbornú prípravu nad priemer EÚ (5 % HDP v roku 2020); zdôrazňuje najmä úlohu učiteľov, pedagógov a pracovníkov s mládežou pri napomáhaní psychologickej podpory a rozvoja detí a mladých ľudí; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že treba uznať význam podpory gramotnosti v oblasti duševného zdravia u učiteľov, pedagogických pracovníkov, správcov škôl, sociálnych pracovníkov a pracovníkov s mládežou, ako aj u študentov;

3. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby prelomili mlčanie obklopujúce problémy s duševným zdravím a odstránili súvisiacu diskriminačnú sociálnu stigmatizáciu holistickým prístupom; preto vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začali kampaň v celej EÚ na zvýšenie informovanosti o duševnom zdraví v inštitúciách vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom bojovať proti existujúcej stigme, poskytnúť mladým ľuďom prístup k informáciám o duševnom zdraví a vyvolať jasné a širšie spoločenské pochopenie ťažkostí v oblasti duševného zdravia; vyzýva členské štáty, aby do učebných osnov zahrnuli psychologickú prvú pomoc a povinné vzdelávanie v oblasti duševného zdravia bez stigmatizácie, aby študenti, učitelia, profesori, školitelia a akademickí vedúci boli lepšie pripravení reagovať na vzdelávajúce sa osoby a mladých ľudí, ktorí zažívajú problémy s duševným zdravím, čím sa zabezpečí rovnaká podpora duševného zdravia a pohody občanov v celej EÚ; vyzýva členské štáty, aby prispôsobili obsah učebných osnov, prijali všetky potrebné opatrenia na odstránenie kognitívnych medzier, ktoré vznikli počas dištančného vzdelávania, a aby zabránili možnému nárastu neúspechu v škole a predčasného ukončovania školskej dochádzky; trvá na tom, aby členské štáty zabezpečili prístup k inkluzívnemu a spravodlivému kvalitnému vzdelávaniu pre každé dieťa v Európe;
4. zdôrazňuje, že je dôležité bojovať proti javu nedostatočného oznamovania, pokiaľ ide o duševné zdravie a pohodu, ako aj nedostatočnému zastúpeniu detí a mladých ľudí vo vedeckom výskume v oblasti duševného zdravia; preto vyzýva Komisiu, aby uskutočnila výskum s úplným posúdením dlhodobých účinkov všetkých preventívnych opatrení súvisiacich s pandémiou COVID-19, ktoré prijali členské štáty, na deti a mladých ľudí s cieľom zmierniť účinky akejkoľvek budúcej sanitárnej krízy;
5. zdôrazňuje ťažkosti spojené s meraním mentálneho zdravia a pohody a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali spoločné celostné chápanie zdravia a bezpečnosti, ktoré zahŕňa celkovú fyzickú, duševnú a sociálnu pohodu a vyžaduje si komplexné stratégie prevencie a liečby, vrátane rozvoja nezaujatých ukazovateľov na meranie mentálneho zdravia a pohody, nástrojov na hodnotenie rizika a systémov nahlasovania po konzultácii s učiteľmi, žiakmi, rodičmi a odborníkmi a vedcami s príslušnou špecializáciou, ako aj integráciu kultúrnych, herných a športových aktivít a podporu rozvoja tvorivých a sociálnych zručností;
6. zdôrazňuje potrebu udržateľne a rýchlo obnoviť a posilniť štruktúru európskej práce s mládežou, ktorú pandémia oslabila alebo dokonca zničila; zdôrazňuje, že samotná práca s mládežou musí byť uznaná za to, čím je: nástrojom podpory, ktorý významne prispieva k osobnému rozvoju, pohode a seberealizácii mladých ľudí; preto vyzýva členské štáty, aby zaviedli konkrétne zlepšenia v práci s mládežou s cieľom poskytnúť podporu tým, ktorí ju najviac potrebujú;
7. žiada, aby sa otvorená práca s mládežou v celej EÚ uznala ako ústredný prostriedok socializácie mladých ľudí a aby sa vedome a čoraz viac vytvárali voľné priestory pre mladých ľudí, často pre tých, ktorí majú rovnaký vek, mimo domova rodičov a miest vzdelávania vo formálnom vzdelávaní, ktoré im otvoria príležitosti na to, aby sa mohli organizovať a zúčastňovať sa na komunitných iniciatívach;
8. v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby zlepšili a ďalej rozvíjali rámec pre zdravie a bezpečnosť vo vzdelávacom prostredí s cieľom poskytnúť študentom, učiteľom, mladým ľuďom a odborníkom podporu dostatočného počtu kvalifikovaných

zamestnancov, ako sú špecializovaní psychológovia alebo iní špecialisti na duševné zdravie, ktorí môžu zohrávať kľúčovú úlohu nielen pre jednotlivcov, ale aj pre celkové školské prostredie, a vytvoriť tak bezpečné prostredie pre deti a mladých ľudí vo všetkých typoch vzdelávacích inštitúcií, v ktorom môžu študenti vyhľadať psychologickú pomoc v raných štádiách duševných problémov; vyzýva členské štáty, aby poskytli podporných pracovníkov pre špeciálne vzdelávacie potreby, ktorí môžu prispieť k tomu, aby sa triedy a spoločenské priestory stali vhodným a prít'azlivým miestom pre rast, učenie sa, výmenu názorov v prostredí dôvery a konštruktívnu diskusiu a prekonávanie rozdielov; zdôrazňuje význam nízkoprahovej, poloprofesionálnej psychologickej podpory pre študentov; vyzýva na vytvorenie aktívnej európskej siete na výmenu najlepších postupov a metód na riešenie takýchto výziev;

9. uznáva, že poskytnutie hlasu mladým ľuďom v rozhodovacom procese, aby mohli vyjadriť svoje potreby a zúčastňovať sa na ich realizácii, je kľúčom k zlepšeniu účinnosti politík a programov; preto vyzýva vzdelávacie inštitúcie, aby rozšírili účasť a práva spolurozhodovania študentov a mladých ľudí na školách, univerzitách, v odbornej príprave, na pracovisku a v sociálnych inštitúciách a aby zapojili mladých ľudí, najmä mladé ženy, do výskumu a navrhovania programov s cieľom lepšie pochopiť ich životné skúsenosti, priority a vnímanie a lepšie na ne reagovať tak, aby sa zabezpečilo ich zapojenie;
10. naliehavo vyzýva členské štáty, aby podporovali medziodvetvové investície do boja proti duševným poruchám u detí a mladých ľudí a vypracovali národné akčné plány, ktoré zabezpečia ich vykonávanie na regionálnej a miestnej úrovni, pričom zohľadnia skutočné potreby detí a mladých ľudí s osobitným zreteľom na najviac znevýhodnené skupiny; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prácu mládežníckych organizácií a prácu s mládežou organizovanú v samotných mimovládnych organizáciách podporovali systematickejšie, a vzhľadom na ich význam pre neformálne vzdelávanie a informálne učenie predovšetkým aj finančne, a aby preto z dlhodobého hľadiska zvýšili odolnosť svojich štruktúr cezhraničnej výmeny a spolupráce voči krízam;
11. zdôrazňuje zásadný význam nevirtuálnych medziľudských činností a vzťahov v každodennom živote detí a mladých ľudí pre ich celkový blahobyť, ktorý predstavuje základ procesu socializácie a urýchľuje skúsenosti s pocitom spolupatričnosti, pričom zohľadňuje dôležitú úlohu socializácie vo vzdelávaní; preto vyzýva členské štáty, aby zaviedli vhodné opatrenia v oblasti zdravia a bezpečnosti s cieľom zaručiť, aby v prípade budúcich pandémieí alebo iných bezprecedentných situácií zostali bezpečne otvorené všetky vzdelávacie prostredia, či už formálnej, informálnej alebo neformálnej povahy;
12. nabáda členské štáty, aby v prípadoch, keď sú nevyhnutne potrebné osobitné opatrenia, konzultovali s odborníkmi v oblasti zdravia a bezpečnosti, školami, učiteľmi, mládežníckymi organizáciami a službami starostlivosti o mládež, ako aj s rodičmi s cieľom primerane zohľadniť potreby rôznych vekových skupín, zraniteľných skupín a mladých ľudí s osobitnými potrebami, obmedzenou pohyblivosťou alebo iným zdravotným postihnutím, ako aj znevýhodnených a marginalizovaných skupín, aby nikoho nenechali bokom a aby neuplatňovali univerzálny prístup; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť jazykovú kontinuitu s cieľom umožniť osobám, ktoré sa vzdelávajú v regionálnych alebo menšinových jazykoch, pokračovať v tomto vzdelávaní v prostredí

dištančného alebo zmiešaného učenia; vyzýva preto členské štáty, aby zohľadnili rôzne charakteristiky a potreby vzdelávacích, kultúrnych, mládežníckych a športových aktivít;

13. zdôrazňuje pozitívnu úlohu, ktorú mentorstvo zohralo v niektorých krajinách počas pandémie pri poskytovaní pomoci s riešením problémov mladým ľuďom, čím sa podporilo ich duševné zdravie a poskytlo medziľudské prepojenie, ktoré ponúklo pocit perspektívy, ako aj psychologickú podporu v čase izolácie; vyzýva Komisiu, aby zvažila podporu a financovanie takýchto mentorských programov na európskej úrovni s cieľom podporiť ich rozvoj vo všetkých členských štátoch;
14. uznáva, že kríza spôsobená pandemiou COVID-19 prehĺbila už existujúce rozdiely vo vzdelávaní tým, že obmedzila príležitosti pre mnohé z najzraniteľnejších detí a mladých ľudí vrátane tých, čo žijú v chudobných alebo vidieckych oblastiach, dievčat, utečencov a ľudí so zdravotným postihnutím; vyzýva na zvýšené úsilie o identifikáciu a podporu detí, mladých ľudí a rodín, ktoré neúmerne zasiahla pandémia, pri zohľadnení kultúrnych a situačných faktorov, ktoré ich ovplyvňujú, s cieľom identifikovať predpandemické rozdiely v poskytovaní služieb v oblasti duševného zdravia a lepšie prispôbiť verejné systémy; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zvažili vplyv ochorenia COVID-19 z rodového hľadiska a zabezpečili pokračovanie sexuálneho a reprodukčného vzdelávania za každých okolností;
15. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby osobitnú pozornosť venovali deťom a mladým ľuďom, ktorí sú zvlášť zraniteľní, ako sú mladé LGBTQ+ osoby, rasizované deti a mladí ľudia, ako aj deti a mladí ľudia s už predtým existujúcimi potrebami v oblasti duševného zdravia;
16. zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú zdravé a vyvážené stravovanie zohráva v duševnom zdraví detí a mladých ľudí; trvá preto na dôležitej sociálnej podpore, ktorú školy poskytujú, ako napríklad vyvážené denné jedlo, ktoré niektoré deti inak nedostávajú doma; vyzýva členské štáty, aby vykonávali odporúčanie 4 v rámci záruky pre deti, v ktorom sa okrem iného požaduje bezplatný prístup k aspoň jednému zdravému jedlu každý školský deň;
17. trvá na tom, že je potrebné zvýšiť financovanie a primerane podporovať príležitosti, ktoré ponúkajú programy ako Erasmus+, Kreatívna Európa a Európsky zbor solidarity, s cieľom zlepšiť skúsenosti s mobilitou, ktoré prispievajú k rozvoju užitočných a potrebných sociálnych zručností pre budúci osobný a profesijný rast mladších generácií, a zvýšiť ich dostupnosť pre všetkých; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali odbornú prípravu a zabezpečili odolnosť programov voči možným budúcim obmedzeniam mobility a tiež zlepšili systematickú výmenu výsledkov projektov s cieľom zvýšiť ich viditeľnosť, rozširovanie a dlhodobý vplyv; vyzýva Komisiu, aby zvýšila financovanie týchto programov Únie v rámci najbližšej revízie viacročného finančného rámca;
18. vyjadruje obavu, že účinky Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na deti a mladých ľudí môžu byť v mnohých prípadoch obmedzené a nemusia priniesť výsledky ani štrukturálne reformy, ktoré by deťom a mladým ľuďom umožnili prístup ku kvalitnému vzdelávaniu alebo zmiernili negatívny vplyv zatvárania kultúrnych priestorov a prístupu ku kultúrnym tvorcom v súvislosti s pandemiou COVID-19 najmä na mladých interpretov, ktorým bola odopretá možnosť začať a rozvíjať svoju kariéru v

rozhodujúcej ranej fáze; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili riadne financovanie a spravodlivé zmluvné a pracovné podmienky pre všetkých mladých autorov, interpretov, umelcov a všetkých ostatných kultúrnych tvorcov, pracovníkov a odborníkov pracujúcich v kultúrnom a kreatívnom priemysle vrátane sociálnych médií, ktorí boli nepriaznivo postihnutí v dôsledku pandémie, aby zintenzívnili svoje celkové úsilie o podporu nových umelcov a profesionálov v oblasti kultúry, podporovali mládež a sociálne podnikanie a stanovili tento cieľ v osobitnej časti venovanej mladým umelcom v európskom štatúte umelca; opakuje svoje odporúčanie, aby 10 % národných plánov obnovy a odolnosti smerovalo do vzdelávania a 2 % do kultúrneho a kreatívneho sektora; žiada, aby Komisia dôkladne vyhodnotila projekty a reformy týkajúce sa vzdelávania, mladých ľudí a kultúrneho a kreatívneho sektora, ktoré členské štáty vykonávajú z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a opakuje, že je potrebné, aby sa v národných správach vypracovaných na účely hodnotenia v rámci európskeho semestra kládol väčší dôraz na tieto témy;

19. upozorňuje na význam skúseností v oblasti mobility a výmeny osvedčených postupov medzi učiteľmi, pedagógmi, profesormi, školiteľmi, dobrovoľníkmi a odborníkmi v oblasti práce s mládežou a mládežníckymi organizáciami, kultúrnymi tvorcami a športovými trénermi pri rozširovaní ich znalostí o práci s mládežou a posilňovaní medzinárodného a viacjazyčného rozmeru, najmä so zreteľom na európsky vzdelávací priestor, ktorý sa má dosiahnuť do roku 2025;
20. vyzýva na celostné chápanie zdravia, ktoré zahŕňa celkovú fyzickú, duševnú a sociálnu pohodu a vyžaduje si komplexné stratégie prevencie a liečby vrátane kultúrnych a športových aktivít a podporu rozvoja tvorivých a sociálnych zručností;
21. zdôrazňuje potrebu podporovať navrhovanie a poskytovanie cielených medzigeneračných služieb, ktoré spájajú skúsenosti starších ľudí s odvahou mladých ľudí do vzájomne výhodnej situácie;
22. zdôrazňuje zásadný význam kultúry pre rozvoj individuálnej identity detí a mladých ľudí, ako aj pre ich vzdelávanie vrátane ich chápania spoločnosti a pre ich celkový blahobyt;
23. zdôrazňuje naliehavú potrebu vytvoriť inkluzívne, kreatívne, dynamické a zdravé vzdelávacie prostredie od útleho veku s cieľom znížiť riziko psychofyzických porúch v dospelosti; v tejto súvislosti naliehavo vyzýva členské štáty, aby zabezpečili začlenenie a rozširovanie všetkých foriem umeleckého vyjadrenia, t. j. hudby, divadla, kinematografie, dokumentárnej tvorby, animácie, výtvarného umenia, tanca a nových experimentálnych foriem umenia v rámci školských osnov a ako mimoškolských umeleckých a športových aktivít, čím stimulujú slobodné vyjadrenie a tvorivosť a umožnia študentom aktívne sa zapájať a skúmať svoj talent; zdôrazňuje, že umenie môže byť ideálnym prvkom interdisciplinárnych projektov a môže podporovať kritické zmýšľanie, a preto by sa nemalo obmedzovať na hodiny umenia;
24. naliehavo vyzýva členské štáty a orgány verejnej moci, aby rozvíjali športovú infraštruktúru a komplexne zvýšili počet hodín telesnej výchovy a ponuku mimoškolských pohybových aktivít v školách vrátane aktivít zameraných na deti a mladých ľudí so zdravotným postihnutím; zdôrazňuje, že šport, podobne ako umenie, môže byť silným prostriedkom začleňovania detí, ktorým hrozí vylúčenie; pripomína,

že umenie a šport v školských osnovách môžu výrazne pomôcť pri riešení globálnych výziev týkajúcich sa mládeže a vzdelávania vrátane vzdelávacích ťažkostí a porúch učenia, ako aj šikanovania, nenávisťných prejavov a konzumácie psychotropných látok;

25. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali a primerane financovali malé miestne kultúrne iniciatívy, športové kluby, voľnočasové zariadenia, mládežnícke organizácie a inštitúcie starostlivosti o mládež, aby mohli vykonávať voľnočasové, neformálne a informálne vzdelávacie aktivity, ktoré zohrávajú zásadnú úlohu pri zabezpečovaní rozvoja a blahobytu mladých ľudí a ich rodín poskytovaním zdrojov materiálnej a psychologickéj podpory, a to aj tým mladým ľuďom, ktorí majú menej príležitostí alebo čelia diskriminácii; zdôrazňuje skutočnosť, že v znevýhodnených, vidieckych a odľahlých oblastiach sú takéto činnosti jedinou príležitosťou pre deti a mladých ľudí na socializáciu, zvýšenie pocitu občianstva a zachovanie dobrej úrovne duševného zdravia;
26. požaduje podporu amatérskeho športu a mimoškolských aktivít, keďže neprimerane trpeli ničivými dôsledkami pandémie COVID-19; zdôrazňuje, že amatérsky šport je základom pre šport na profesionálnej úrovni a prispieva k osobnému rozvoju a blahobytu, ako aj k regionálnemu rozvoju vidieckych oblastí; zdôrazňuje, že je dôležité zachovať v prevádzke a podporovať zotavenie profesionálnych športových klubov a športových organizácií, ako aj podporovať športovcov; vyzýva Komisiu, aby primerane podporovala tieto kluby a organizácie, keďže zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní blahobytu a socializácie mladých ľudí;
27. požaduje väčšiu koordináciu na európskej úrovni medzi členskými štátmi, regionálnymi orgánmi a miestnymi zástupcami športových tímov a klubov, kultúrnych združení, mládežníckych a študentských organizácií, vzdelávacích a univerzitných orgánov, sociálnych partnerov zapojených do vzdelávania a súkromného sektora s cieľom posilniť dialóg a spoluprácu a vytvoriť dynamickú, viacúrovňovú sociálnu sieť, ktorá dokáže reagovať na budúce výzvy a prispôbiť sa im;
28. vyzýva Komisiu, aby prijala opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa EÚ ako celok stala silnejšou a sebestačnejšou a aby sa pritom na nikoho nezabudlo; poukazuje na to, že musí riešiť rozsiahle geografické, rodové, sociálne, vekové a iné štrukturálne rozdiely, ktoré zhoršuje nedostatočná digitálna infraštruktúra, pripojiteľnosť a nedostatok digitálnych nástrojov vo všetkých členských štátoch, najmä vo vidieckych, vzdialených, ostrovných a horských oblastiach, ako aj v problémových oblastiach (hotspotoch) alebo iných oblastiach, ktoré sú sociálno-ekonomicky znevýhodnené; vyzýva Komisiu, aby rozšírila pôsobnosť a posilnila nezávislé neziskové vzdelávacie platformy EÚ alebo financované z EÚ, ktoré spĺňajú normy EÚ v oblasti ochrany osobných údajov, ako sú eTwinning, EPALÉ, Erasmus+ a School Education Gateway, aby štátne školy v EÚ, učitelia, školitelia a pedagógovia mohli byť v centre procesu digitálneho vzdelávania bez toho, aby záviseli od platforiem vytvárajúcich zisk; okrem toho upozorňuje na potrebu zohľadniť možné potreby týchto oblastí v prípade budúcich pandémieí alebo akýchkoľvek iných bezprecedentných situácií;
29. zdôrazňuje, že by sa malo vyvinúť úsilie o zovšeobecnenie digitálnej gramotnosti na všetkých úrovniach spoločnosti, čo umožní riadne využívanie digitálnych nástrojov a infraštruktúr; vyzýva preto členské štáty, aby začlenili digitálnu gramotnosť do učebných osnov všetkých vzdelávacích inštitúcií a poskytli potrebnú odbornú prípravu a vybavenie pre učiteľov a pedagógov; zdôrazňuje, že osobitný dôraz by sa mal klásť na

ľudí, ktorí sú digitálne vylúčení; upozorňuje na zložitú situáciu žiakov z mnohodesných rodín a rodičov, ktorí sú učiteľia, pre ktorých povinnosť pracovať, vyučovať a učiť sa na diaľku znamená veľké výdavky, ktoré si zo skromných súkromných zdrojov často nemôžu dovoliť, na nákup ďalšieho vybavenia, aby splnili požiadavky na vzdelávanie a/alebo prácu na diaľku;

30. zdôrazňuje, že digitálne technológie majú značný potenciál pre učiteľov, školiteľov, pedagógov a učiacich sa ako prístupné, otvorené, sociálne a personalizované technológie, ktoré môžu priniesť inkluzívnejšie vzdelávacie dráhy; domnieva sa, že inteligentné využívanie digitálnych technológií poháňané inovatívnymi vyučovacími metódami a posilňovaním postavenia študentov môže občanov vybaviť kľúčovými kompetenciami pre život; zdôrazňuje však, že nedostatočný dohľad nad digitálnym vzdelávaním mladých ľudí, najmä v znevýhodnenom a vzdialenom prostredí, môže viesť k vyššiemu riziku závislosti a porúch duševného zdravia;
31. naliehavo vyzýva členské štáty, aby investovali do konkrétnych politík, a to aj v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré reagujú na miestne potreby s cieľom i) odstrániť všetky existujúce rozdiely vrátane rodových, hospodárskych, technologických a sociálnych regionálnych nerovností; ii) zabezpečiť, aby inštitúcie vzdelávania a odbornej prípravy, mládežnícke organizácie a štruktúry, ako aj učiaci sa a mladí ľudia vo všeobecnosti získali dostatočnú finančnú podporu, s osobitným dôrazom na najzraniteľnejších učiacich sa, ktorí zaostávajú a potrebujú dodatočnú podporu, aby dosiahli očakávané vzdelávacie ciele, a školy slúžiace obyvateľstvu s vysokou chudobou a vysokým podielom menšín; iii) zabezpečiť, aby boli zavedené potrebné technológie, inovácie, zariadenia a nástroje na podporu učenia sa vrátane digitálnych nástrojov s cieľom konsolidovať, ďalej rozvíjať a poskytovať kvalitné vzdelávanie a odbornú prípravu, ako aj príležitosti na informálne učenie sa a neformálne vzdelávanie pre všetkých; a iv) podporovať kultúrne iniciatívy spájajúce deti a mladých ľudí v rámci kultúrnej obnovy miestnych komunít;
32. zdôrazňuje, že už existujúce rodové normy a očakávania môžu byť dôležitými faktormi, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú duševné a fyzické zdravie, ako aj vzdelávacie príležitosti; zdôrazňuje, že je nevyhnutné rozvíjať kapacity pedagógov prostredníctvom primeraných zdrojov a podpory s cieľom lepšie identifikovať a riešiť rodové dôsledky vyplývajúce zo zatvorenia vzdelávania, kultúry a športu na zdravie a pohodu detí a mladých ľudí v širšom zmysle; vyzýva členské štáty, aby podporovali odolné, spravodlivé a rodovo citlivé vzdelávacie systémy, ktoré zabezpečia splnenie rodovo špecifických potrieb, ako je komplexná sexuálna výchova a predchádzanie rodovo motivovanému násiliu a reakcia naň;
33. opakuje, že je dôležité investovať do inovácie a výskumu v oblasti vzdelávania, umožniť štátnemu vzdelávaciemu systému prístup k tzv. kultúre inovácie v celej EÚ a zabezpečiť, aby vysokokvalitné vzdelávacie materiály, pedagogické prístupy a nástroje boli prístupné a bezplatne k dispozícii pre všetkých; v tejto súvislosti upozorňuje na potrebu finančného rámca, ktorý umožní refundovateľný nákup alebo prenájom vhodných digitálnych nástrojov vrátane počítačového vybavenia a prístupu k výkonnej internetovej sieti;
34. zdôrazňuje, že je potrebné urýchliť digitalizáciu kultúrnych zdrojov a zdrojov kultúrneho dedičstva, ako aj audiovizuálnych knižníc a zaviesť systémy zliav

umožňujúce všeobecný prístup ku kultúrnym zdrojom za zvýhodnené ceny, a to aj pre marginalizované osoby a okrajové školy, ktoré si nemôžu dovoliť kúpiť predplatné;

35. zdôrazňuje potrebu monitorovať vývoj a pedagogické, zdravotné a bezpečnostné dôsledky technologického a digitálneho pokroku prostredníctvom spolupráce a dialógu priamo s mladými ľuďmi, ako aj s odborníkmi, pedagógmi, sociálnymi partnermi v oblasti vzdelávania a ďalšími zástupcami občianskej spoločnosti; poukazuje na naliehavú potrebu kriticky preskúmať možné nebezpečenstvá digitálneho pokroku a jeho nepredvídateľné dôsledky, pričom treba mať na pamäti, že jeho primárnym účelom je slúžiť potrebám ľudí;
36. naliehavo vyzýva členské štáty, aby podporovali vedu a výskum v oblasti duševného zdravia mladých ľudí a posúdili dlhodobý vplyv zatvárania, a najmä dlhodobého dištančného vzdelávania, izolácie a neistoty, na získavanie znalostí, neurologický vývin a sociálno-emocionálne zručnosti a aby vypracovali ciele opatrenia na podporu najviac zasiahnutých osôb s cieľom bojovať proti dlhodobým problémom v oblasti duševného zdravia a predchádzať im; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby systematicky zhromažďovali a porovnávali výsledky výskumu, skúsenosti a poznatky pri riešení problémov duševného zdravia medzi mladými ľuďmi v EÚ; ďalej vyzýva Komisiu, aby uľahčila výmenu osvedčených postupov a vzájomné učenie sa medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o tieto záležitosti;
37. vyzýva Komisiu, aby zvýšila informovanosť mladých ľudí o výhodách a rizikách spojených s digitálnou technológiou a zabezpečila nielen ich prístup k technologickým nástrojom, ale aj ich schopnosť bezpečne a správne ich využívať tak, aby slúžili ako cenné nástroje socializácie a demokracie;
38. zdôrazňuje, že dlhšie obdobia strávené v digitálnom prostredí môžu mať ďalekosiahle dôsledky na duševné zdravie a bezpečnosť detí a mladých ľudí, ako je únava z obrazoviek alebo závislosť od internetu, ale aj vystavenie online násiliu a obťažovaniu, ako aj falošným správam, ktoré môžu viesť nielen k depresii, úzkosti a sociálnemu vylúčeniu, ale aj k samovraždám medzi mladými ľuďmi; vyzýva Komisiu, aby podporovala väčšie spoločné a systematické úsilie o prevenciu zameranú na ochranu mladých ľudí pred takýmito ujмами;
39. vyzýva Komisiu, aby vyhlásila Európsky rok duševného zdravia a vypracovala európsky plán na ochranu duševného zdravia vo vzdelávaní, odbornej príprave, informálnom učení sa a neformálnom vzdelávaní; zastáva názor, že každý takýto plán by mal vychádzať zo zistení pracovnej skupiny pre strategický rámec európskeho vzdelávacieho priestoru a poskytovať komplexné usmernenia, navrhovať príklady osvedčených postupov a vytvárať stimuly pre členské štáty, aby zaviedli špecializované opatrenia a moduly odbornej prípravy, čím vybaví učiteľov, školiteľov, pedagógov, pracovníkov s mládežou a zamestnávateľov potrebným súborom zručností na rozpoznanie prvých príznakov vyhorenia, stresu a psychického stresu u učiacich sa, mladých ľudí a mladých štážistov alebo mladých ľudí zúčastňujúcich sa na odbornej príprave s cieľom aktivovať ciele preventívne opatrenia;
40. domnieva sa, že daný plán by mal podporovať bezplatnú a pravidelnú psychologickú podporu pre učiteľov, pedagógov a pracovníkov v oblasti starostlivosti o deti a mal by venovať osobitnú pozornosť aj marginalizovaným a znevýhodneným skupinám a

osobám so zdravotným postihnutím s cieľom zohľadniť ich osobitné potreby a zabezpečiť im rovnaký prístup ku všetkým činnostiam a príležitostiam; zdôrazňuje, že plán by mal podporovať aj zintenzívnenie väzieb medzi vzdelávacími inštitúciami a kultúrnymi, mládežníckymi a športovými organizáciami s cieľom poskytovať mimoškolské činnosti zakorenené v širšej komunite s cieľom posilniť pocit spolupatričnosti u učiacich sa, podporiť činnosť mladých ľudí a zvýšiť ich spoločenskú angažovanosť;

41. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa riadili odporúčaniami Konferencie o budúcnosti Európy, ktoré sa týkajú minimalizácie vplyvu vážnej krízy na mladých ľudí a ich duševné zdravie, a aby vo všetkých svojich odporúčaníach a návrhoch zohľadnili aj budúce generácie;
42. vyzýva Komisiu, aby pokračovala vo vypracúvaní zmierňujúcich opatrení, pokiaľ ide o negatívne dôsledky zastavenia aktivít v súvislosti s pandémiou COVID-19 na deti a mladých ľudí, počas celého roka 2023 a aby tento rok využila na navrhnutie silného odkazu Európskeho roka mládeže 2022 pre budúcnosť;
43. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

V dôsledku pandémie COVID-19 čelí európska mládež kríze v oblasti duševného zdravia. Zatiaľ čo pred pandemiou čelilo problémom v oblasti duševného zdravia približne 10 – 20 % detí a mladých ľudí, podľa odborníkov sa ich počet za posledné dva roky zvýšil na 20 – 25 %.

Očakáva sa však, že tento odhad nie je dostatočný pri posudzovaní celého rozsahu problému, keďže v praxi je veľmi ťažké posúdiť duševné choroby mladých ľudí.

Mladé generácie premeškali príležitosti na výmenu, možnosti profesionálne a ľudsky sa obohatiť a šancu stať sa aktívnou súčasťou európskej spoločnosti. Neustále zmeny vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ako aj medziodvetvové problémy súvisiace s hospodárstvom, zamestnanosťou a životným štýlom viedli k neistote, ktorá oslabila ich schopnosť dlhodobo plánovať a vybudovať si dôveru k inštitúciám.

Niektoré skupiny boli vo zvýšenej miere vystavené rizikám v oblasti duševného zdravia. V prípade mladých žien, komunity LGBTIQ+, osôb s migračným pôvodom a osôb so všeobecne nízkym prístupom k zdrojom sa zvýšili výskyt a riziko vzniku duševných porúch vplyvom tlaku sociálno-ekonomického znevýhodnenia a príjmovej rovnosti.

Tento vývoj vyvoláva značné sociálno-ekonomické obavy. Už v roku 2018 sa v správe Prehľad o zdraví v Európe odhadujú ekonomické náklady spojené s poruchami v oblasti duševného zdravia na 4 % celkového HDP v EÚ. To má vážne dôsledky pre budúcnosť Európy, keďže pravdepodobnosť vývoja porúch duševného zdravia u dospelých sa výrazne zvyšuje, ak trpeli problémami duševného zdravia už v mladom veku.

Technologický rozvoj otvoril nové možnosti pre dynamickejšie a tvorivejšie spôsoby organizácie práce a vzdelávania. Rozvoj niektorých sociálnych zručností však vo veľkej miere závisí od osobných skúseností a interakcií s rovesníkmi. Napriek tomu, že online vzdelávanie má veľký potenciál ako doplnok k tradičným formám vzdelávania, neschopnosť sa stať úplnou náhradou za prezenčné vzdelávanie.

Okrem toho presun vzdelávania do digitálneho prostredia ešte viac zvýraznil nerovnosti v marginalizovaných skupinách, ktoré nemajú dostatočný prístup k technológiám, ako aj regionálne rozdiely medzi mestskými a vidieckymi oblasťami.

Z uvedených dôvodov sa táto správa snaží predložiť konkrétne návrhy a odporúčania na riešenie dôsledkov zatvorenia vzdelávacích, kultúrnych, mládežníckych a športových zariadení v dôsledku pandémie COVID-19 na deti a mladých ľudí v EÚ. Spravodajca predstavuje možné opatrenia v siedmich tematických líniách, ktoré sú podrobne opísané ďalej v texte.

Po prvé, primerané financovanie a podpora príležitostí, ktoré ponúkajú programy, ako sú Erasmus+, Kreatívna Európa a Európsky zbor solidarity, sú kľúčom k rozvoju možností mobility a k zvýšeniu jej dostupnosti pre všetkých bez ohľadu na príjem, pohlavie, zdravotný stav a región pôvodu. Spravodajca preto vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zlepšili systematickú výmenu výsledkov projektov s cieľom zvýšiť ich viditeľnosť, rozsah a dlhodobý vplyv.

Spravodajca okrem toho uznáva, že skúsenosti s mobilitou a výmena osvedčených postupov medzi profesormi, učiteľmi, pedagógmi, školiteľmi, pracovníkmi s mládežou a športovými trénermi majú veľký význam pri posilňovaní medzinárodného a viacjazyčného rozmeru európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025.

Po druhé, školy, zariadenia vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve zohrávajú zásadnú úlohu pri poskytovaní potrebnej materiálnej a psychologickej podpory deťom a ich rodinám. Spravodajca preto vyzýva členské štáty, aby poskytli dostatočnú finančnú podporu bežným vzdelávacím inštitúciám s cieľom zabezpečiť podporu pedagogického a psychologického rozvoja vzdelávajúcich sa osôb.

Spravodajca preto nabáda členské štáty, aby zlepšili a ďalej rozvíjali rámce pre zdravie a bezpečnosť vo vzdelávacom prostredí s cieľom poskytnúť študentom a učiteľom podporu, špecializovaných psychológov a pracovníkov na podporu osôb so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, ktorí môžu prispieť k tomu, aby sa trieda stala vhodným a prítiahlivým miestom pre rast, učenie sa, diskusiu a konštruktívne prekonávanie rozdielov.

V tejto súvislosti spravodajca zdôrazňuje význam prezenčného vzdelávania pre osobný rozvoj. V prípade budúcich pandémieí alebo iných bezprecedentných situácií sa členské štáty vyzývajú, aby zachovali otvorené všetky priestory určené na vzdelávanie, či už formálne vzdelávanie, informálne učenie sa alebo neformálne vzdelávanie.

V prípade potreby osobitných opatrení spravodajca vyzýva členské štáty, aby zohľadnili potreby rôznych vekových skupín a neuplatňovali univerzálne riešenie.

Po tretie, spravodajca zdôrazňuje potrebu celostného chápania zdravia, ktoré zahŕňa celkovú fyzickú, duševnú a sociálnu pohodu a vyžaduje si komplexné, preventívne a liečebné stratégie vrátane kultúrnych a športových aktivít a podporu rozvoja tvorivých a sociálnych zručností.

Spravodajca trvá na začlenení umenia, hudby a kultúry do školských osnov, ako aj na podpore športových aktivít v školách s cieľom stimulovať inkluzívne, tvorivé, dynamické a zdravé vzdelávacie prostredie od útleho veku a znížiť riziko psychofyzických porúch v dospelosti.

Po štvrté, spravodajca uznáva potrebu podporovať a financovať malé miestne kultúrne a športové organizácie s cieľom umožniť im uskutočňovať voľnočasové aktivity a poskytovať možnosti informálneho učenia, pretože tieto organizácie zohrávajú zásadnú úlohu pri formovaní a zabezpečovaní blahobytu mladých ľudí a ich rodín, a to poskytovaním materiálnej a psychologickej podpory aj tým, ktorí majú menej ekonomických príležitostí.

Po piate, spravodajca zdôrazňuje potrebu lepšej koordinácie medzi členskými štátmi a miestnymi zástupcami športových a kultúrnych združení, mládežníckych organizácií, vzdelávacích a univerzitných orgánov a súkromným sektorom. To posilní dialóg a spoluprácu a vytvorí dynamickú, viacúrovňovú sociálnu sieť, ktorá dokáže reagovať na budúce výzvy a zotaviť sa z nich.

Po šieste, aby sa EÚ stala silnejšou a sebestačnou ako celok a aby sa na nikoho nezabudlo, musí riešiť širšie štrukturálne rozdiely spôsobené nedostatkom digitálnej infraštruktúry a nástrojov vo vidieckych a okrajových oblastiach. Spravodajca preto naliehavo vyzýva členské štáty, aby investovali do osobitných politík, ktoré reagujú na miestne potreby, s cieľom odstrániť regionálne rozdiely a zabezpečiť finančnú podporu, aby boli technológie, inovácie, vzdelávacie a podporné zariadenia a nástroje potrebné na ďalšie vzdelávanie a odbornú

prípravu dostupné pre všetkých.

Po siedme, spravodajca opakuje, že je dôležité investovať do inovácií a výskumu v oblasti vzdelávania s cieľom umožniť verejnému vzdelávaciemu systému prístup ku kultúre inovácií v celej EÚ a zabezpečiť, aby vysokokvalitné vzdelávacie materiály, pedagogické prístupy a nástroje boli prístupné a dostupné pre všetkých.

Spravodajca uznáva potrebu monitorovať vývoj a dôsledky technologického a digitálneho pokroku prostredníctvom spolupráce a dialógu s odborníkmi, pedagógmi a zástupcami občianskej spoločnosti, a preto ďalej vyzýva Komisiu, aby podporovala informovanosť o prínosoch a rizikách spojených s využívaním digitálnych technológií mladými ľuďmi. Treba im nielen zabezpečiť prístup k technologickým nástrojom, ale ich aj naučiť používať ich bezpečne a správne, aby mohli slúžiť ako cenné nástroje socializácie a demokracie, pričom treba zabezpečiť zníženie prípadov násilia a obťažovania a falošných správ na internete.

Na záver sa spravodajca domnieva, že otázka duševného zdravia detí a mladých ľudí predstavuje pre Európsku úniu kľúčovú výzvu. Vplyv pandémie COVID-19 a súvisiaceho zatvárania vzdelávacích, kultúrnych, mládežníckych a športových zariadení na duševné zdravie detí a mládeže má potenciál spôsobiť dlhodobé negatívne účinky na európsky sociálny, zdravotný a hospodársky systém.

Spravodajca naliehavo žiada vyvodiť cenné poznatky zo skúseností získaných počas pandémie COVID-19 a poukazuje na príležitosť dosiahnuť v rámci Európskeho roka mládeže podstatné zlepšenia, pokiaľ ide o problémy v oblasti duševného zdravia, ktoré sa predtým ignorovali. Koniec pandémie by sa mal považovať za príležitosť na riešenie problémov, ktoré pandémie prehĺbila, ale ktoré boli vždy prítomné v európskej spoločnosti.

V návrhoch predložených v tejto správe sa zdôrazňuje potreba mnohostranných a ucelených európskych opatrení na podporu duševného zdravia detí a mládeže. Preto sa spravodajca zameriava na zavedenie medziodvetvových preventívnych opatrení namiesto snahy len zlepšiť prístup k liečbe.

Spravodajca okrem toho uznáva, že pohoda a duševné zdravie sú neoddeliteľne spojené s kultúrou a fyzickým zdravím. Spravodajca preto zdôrazňuje kľúčovú úlohu vzdelávacích, kultúrnych, mládežníckych a športových zariadení pri zabezpečovaní pozitívneho vývoja duševného zdravia detí a mladých ľudí, a preto žiada, aby tieto priestory zostali počas budúcich pandémieí alebo nepredvídaných kríz prístupné.

Hoci spravodajca uznáva, že digitálna transformácia vo vzdelávaní má mnoho potenciálnych prínosov, zdôrazňuje, že diaľkové vzdelávanie musí slúžiť len ako doplnok k tradičným formám prezenčného vzdelávania, a nie ho nahrádzať.

Spravodajca napokon zdôrazňuje skutočnosť, že marginalizované a znevýhodnené skupiny boli počas pandémie neprimerane postihnuté. Spravodajca preto uznáva potrebu uceleného prístupu, ktorý zabezpečí, aby bol každodenný život pre spoločnosti čoraz spravodlivejší, s cieľom dosiahnuť lepšie duševné zdravie.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ

Dátum prijatia	13.7.2022
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 25 - : 1 0 : 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaaß, Diana Riba i Giner, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Isabella Adinolfi, Fernando Barrena Arza, Vlad-Marius Botoş, Morten Løkkegaard, Alessandro Panza, Iuliu Winkler
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Katarina Barley

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE V GESTORSKOM VÝBORE

25	+
ECR	Melbarde Dace
PPE	Ademov Asim, Adinolfi Isabella, Frankowski Tomasz, Sojdrová Michaela, Verheyen Sabine, Winkler Iuliu, Zagorakis Theodoros, Zver Milan
RENEW	Botos Vlad-Marius, Cicurel Ilana, Løkkegaard Morten, Semedo Monica
S&D	Barley Katarina, Guillaume Sylvie, Heide Hannes, Matic Predrag Fred, Negrescu Victor, Ros Sempere Marcos, Smeriglio Massimiliano
THE LEFT	Barrena Arza Pernando, Kizilyürek Niyazi
VERTS/ALE	Franz Romeo, Nienäß Niklas, Riba i Giner Diana

1	-
ECR	Slabakov Andrey

3	0
ID	Anderson Christine, Panza Alessandro
NI	Bocskor Andrea

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania